

**BRANDE
KOMMUNE**

BYRÅDET

Den 4. april 2005

Journal- og sagsnr.: /

Sagsbehandler: Ejgil Nielsen

Folketingets Kommunaludvalg

Ikast-Brande kommune - møde den 6. april 2005

Tak for, at vi må mødes med Kommunaludvalget.

Indenrigs- og sundhedsministeren har brugt en række plancher ved fremlæggelse af "aftale om strukturereform". En af plancherne siger:

En kontrolleret frivillig proces

- Kommunalbestyrelserne skal senest 1. januar 2005 oplyse, hvordan bæredygtigheden ønskes opnået
- Det nye kommunale danmarkskort vil blive fastsat senest den 1. juli 2005 med udgangspunkt i de lokale ønsker
- Sammenlægninger kan dog besluttes centralt for kommuner under ca. 20.000 indbyggere, der ikke ønsker sammenlægning, og som ikke har indgået aftaler om forpligtende samarbejder

Indenrigs- og sundhedsministeriet skrev den 29. juni 2004 til samtlige kommunalbestyrelser om tilbagemeldinger senest den 1. januar 2005. Heraf fremgår blandt andet: "...at i det omfang, en kommune på mindre end ca. 20.000 indbyggere ikke har indgået en aftale med en eller flere kommuner om en sammenlægning eller et forpligtende samarbejde, vil indenrigs- og sundhedsministeren efter samråd med de involverede kommuner og i enighed med forligspartierne kunne træffe afgørelse om en kommunesammenlægning".

Det fremgår altså klart, at hvis en ny kommune lever op til regeringens og forligspartiernes betingelser, vil indenrigs- og sundhedsministeren ikke kunne træffe en anden beslutning. I en sag med så stor betydning for det lokale demokrati, er det helt afgørende, at vi kan stole på de spilleregler, der bliver besluttet fra centralt hold. Ellers vil processen og beslutningerne ikke fremstå som truffet i et reelt demokrati.

Jeg ser nøgleordene i denne proces som **demokrati, spilleregler og respekt**. På mødet med Kommunaludvalget vil vi gerne uddybe den lokale beslutning og svare på udvalgets spørgsmål.

Ikast-Brande kommune har respekteret **demokratiet** ved at sikre borgerne deres ret til at stemme og ved klare beslutninger i byrådene. Ikast-Brande kommune har efterlevet **spillereglerne** ved at danne en kommune på 39.000 indbyggere. Ikast-Brande kommune har **respekteret** de vilkår regeringen og forligspartierne har opstillet.

Brande kommune
Centerparken 1
7330 Brande
E-mail: brande@brandekommune.dk

☎ 96427000
Fax.: 96427027
Giro 2 08 11 80

Ekspeditionstid:
Mandag-onsdag : kl. 10.00-14.30
Torsdag : kl. 10.00-17.30
Fredag : kl. 10.00-13.00

Det er veldokumenteret, at der var en bred debat op til folkeafstemninger og beslutninger i de tre byråd. Alle har derfor haft mulighed for - og har benyttet den mulighed - at fremføre sine synspunkter.

Jeg finder det uheldigt, at en så veldokumenteret beslutning bliver "kortsluttet" ved at lovgiverne sætter spørgsmålstejn ved beslutningen. På den måde risikerer Folketinget både at blive lovgivende og udøvende magt.

Jeg ønsker derfor, at vores beslutning respekteres.

Venlig hilsen

Preben Christensen
borgmester

Til Folketingets kommunaludvalg.

Vedrørende kommunestrukturen i det midtjyske

Folketinget har valgt at sætte spørgsmål ved, om der skal drages andre grænser i det midtjyske end dem de berørte kommuner selv har besluttet gennem demokratiske og enstemmige processer.

Det handler om Herning ny kommune bestående af Herning, Åskov, Trehøje og Aulum – Haderup kommuner.

Dernæst om Ikast – Brande kommune bestående af Ikast, Brande og Nørre Snede kommuner.

Fakta forløbet i Ikast kommune.

I Ikast kommune har man gennemført en demokratisk proces.

Først valgte et enstemmigt byråd i august 2004 at gennemføre en vejledende borgerafstemning. Afstemningen blev gennemført d. 21 september og resultatet blev, at 63,2 % af borgerne deltog i afstemningen.

51,9 % af stemmerne pegede på en løsning hvor Ikast kommune fortsætter som selvstændig kommune, evt. sammen med andre mindre kommuner. 47,2 % pegede på en sammenlægning med Herning storkommune.

På et efterfølgende byrådsmøde i september vedtages det i fuld enighed, at Ikast kommune fortsætter som selvstændig kommune, idet Ikast kommune er åben overfor drøftelser at eventuel optagelse af mindre kommuner med Ikast som centerby.

Vi opfylder allerede her alle betingelser i forhold til en reform.

I november indledes der drøftelser med Brande og Nørre Snede omkring forpligtende samarbejde, som munder ud i, at 3 enige byråd (en enkelt undlod at stemme i Nørre Sende) besluttede en fusion mellem de 3 kommuner.

Byrådet i Ikast kommune har gennemført denne proces i fuld enighed, og med baggrund i en vejledende borgerafstemning.

Ikast – Brande kommune opfylder i øvrigt alle betingelser i forhold til den nye reform

Borgerinvolvering

Gennem processen i efteråret var borgerne meget debatlystne og engagerede forud for afstemningen, men omkring byrådets beslutning ovenpå borgerafstemningen var der stort set ingen debat. Det blev accepteret stiltiende, idet resultatet af afstemningen talte for sig selv

I marts vælger folkettinget at se på det midtjyske igen, på trods af, at der er gennemført en demokratisk proces, med afsæt i en borgerafstemning.

Vi har de seneste uger oplevet en heftig og følelsesladet avis og borger debat, hvor der fra mange borgeres side reageres over, at folkettinget måske vil anfægte en borgerafstemning og et enigt Ikast byråds beslutninger. Reaktionen kommer i form af bl. a. læserbreve, mails og debat borgere imellem

Europarådets konvention om lokalt selvstyre

Danmark har tilsluttet sig Europarådets konvention om lokalt selvstyre d. 3 februar 1988.

En konvention der beskriver de forpligtelser den enkelte stat har påtaget sig overfor kommuner og regioner.

Danmark tiltræder faktisk samtlige 30 bestemmelser, selvom vi kun havde behovet at tiltræde 20. Hovedstadsrådet tages der dog forbehold for.

I forhold til Ikast – Brande kommune er konventionens artikel 5 interessant.

Den lyder:

Ændringer i lokale myndigheders geografiske områder må ikke foretages, uden at de lokale samfund, som ændringerne vedrører, forinden har været rådspurgt, eventuelt ved folkeafstemning, såfremt der er adgang hertil ifølge loven.

Ikast kommune har gennemført en vejledende borgerafstemning, og handlet på baggrund af afstemningens resultat, som klart viste, at et flertal af kommunens borgere ikke ønskede en sammenlægning med Herning.

Vi har lokalt til fulde levet op til konventionens artikel 5

Brande har tilsvarende gennemført en borgerafstemning og ageret på baggrund af denne.

Spørgsmålet er så, om Folketinget vil tilsidesætte Europarådets konvention om lokalt selvstyre – artikel 5 ved at forkaste resultatet af en allerede gennemført borgerafstemning og samtidig se bort fra at et enigt byråd efterfølgende træffer 2 beslutninger i fuld enighed.

Hvis det bliver tilfældet er det min klare opfattelse, at det lokale demokrati, borgerne og fornuften har tabt i et demokratisk land.

Den røde tråd

Dernæst er det min opfattelse at man i Folketinget mangler en rød tråd i det man foretager sig i det midtjyske.

Ikast kommune er en del af Landsdelscenter Midt-Vest. Dette center består af de 2 bypar Ikast-Herning og Struer-Holstebro.

I Ikast og Struer har man haft et analogt forløb omkring sammenlægning eller ej med henholdsvis Herning og Holstebro. I Struer havde man en afstemning og et afstemningsresultat der var mere snert end det man havde i Ikast.

I Struer vælger man at fusionere med Thyholm og ikke Holstebro.

Alligevel bringer man kun Ikast-Herning i spil i forhold til en storkommune.

Det får mig til at påstå, at der mangler en rød tråd i det man foretager sig i disse uger i Folketinget.

Afslutningsvis vil jeg gerne opfordre til, at man i Folketinget lytter til og accepterer lokalt gennemførte borgerafstemninger og byrådsbeslutninger.

Samtidig vil jeg opfordre Folketinget til at finde den "røde tråd" når der skal træffes beslutninger i det midtjyske.

Med venlig hilsen

Vibeke Birk

Konservativt medlem af byrådet i Ikast kommune

BRANDE KOMMUNE

BORGMESTEREN

Den 17. marts 2005

Journal- og sagsnr.: /
Sagsbehandler:

Til alle medlemmer i kommunaludvalget

Ikast-Brande kommune

Har Brande kommune arbejdet med kommunestruktur på skrømt? Det hverken håber eller tror vi. Vi havde gode drøftelser med Opmanden, som gav os det indtryk, at der står respekt om den beslutning Ikast, Nørre-Snede og Brande kommuner har truffet.

Brande kommune havde andre muligheder end den løsning, der nu er enighed om, men vi foretrak en løsning i Region Midt. Denne løsning kunne være et forpligtende samarbejde eller sammenlægning med en nabokommune. Under alle omstændigheder en løsning, som var i overensstemmelse med de spilleregler regeringen har fastsat og meldt ud til os - og dem har vi overholdt!

Såvidt byrådet i Brande ser det, så er Ikast-Brande kommune omgivet af kommuner, som også lever op til regeringens udmelding. Det har hele tiden ligget i kortene, at man kunne forvente en godkendelse, hvis sammenlægningen levede op til de opstillede regler og kriterier.

Vi mener, at borgerne har haft den ultimative demokratiske mulighed for at vejlede byrådene. De har nemlig været til en folkeafstemning, hvor hver enkelt borger har haft mulighed for at sætte sit kryds. Folkeafstemningerne har været afholdt efter de kendte regler - med valgkort og hemmelig afstemning.

Byrådene har så vurderet, hvilken mulighed, der bedst lever op til folkeafstemningens resultat. At en sådan byrådsbeslutning har 100% opbakning i befolkningen vil være usandsynligt. Der vil altid være borgere, som mener noget andet - det er en del af demokratiet. Det er også en del af demokratiet, at man respekterer andres holdninger og respekterer, når et flertal af borgere vil noget andet. Endelig er der den del af demokratiet, som bestyres af de valgte byråd. Også her bør der være respekt om et enigt byråds beslutning. Hvis grupper i befolkningen er utilfredse med, at byrådet har besluttet forkert så kommer der et kommunevalg, hvor man kan vælge nye medlemmer af byrådet.

Det er med stor forundring vi ser, at regeringen og forligspartier sætter spørgsmålstejn ved en beslutning, som lever op til alle spilleregler - såvel de demokratiske som de rent tekniske spilleregler.

Vi kan simpelthen ikke se, hvad vi har gjort forkert i vores beslutning. Derfor opfordres regering og Folketing til at respektere den demokratiske beslutning, vi har truffet i Ikast byråd, Nørre-Snede kommunalbestyrelse og Brande byråd.

Venlig hilsen

Preben Christensen
Borgmester

Brande kommune
Centerparken 1
7330 Brande
E-mail: brande@brandekommune.dk

☎ 96427000
Fax.: 96427027
Giro 2 08 11 80

Ekspeditionstid:
Mandag-onsdag : kl. 10.00-14.30
Torsdag : kl. 10.00-17.30
Fredag : kl. 10.00-13.00

Til
Opmand Thorkild Simonsen

Ikast-Brande kommune indgik som en af idealmodellerne i den lokale debat i Brande om kommunesammenlægning.

Det viste sig, at Nørre-Snede kommune og Brande kommune med ialt 16.000 indbyggere ikke opfylder Indenrigsministeriets betingelser (indbyggertal) for fremtidige kommuner.

Betingelserne for forpligtende samarbejde gjorde, at vi ville finde den bedste løsning for sammenlægning. Derfor var det helt naturligt at søge en sammenlægning med Ikast, som den oplagte part i en særdeles bæredygtig kommune.

Forudsætningerne er ideelle, idet borgerne i Brande kommune - med stort flertal - havde stemt for en sammenlægning i en mindre enhed. Borgerne i Ikast havde stemt for selvstændighed, eventuelt sammen med mindre nabokommuner. I Nørre-Snede blev der ikke afholdt folkeafstemning. Kommunen bliver på 39.000 indbyggere.

De tre byråds/kommunalbestyrelses forarbejde og beslutning lever til fulde op til de opstillede betingelser for sammenlægningsproces og bæredygtighed.

Byrådet i Brande anser denne kommune for ideel med hensyn til størrelse, bæredygtighed og lokal opbakning.

Efterfølgende redegøres kort for processen.

Brande byråd, den 10. marts 2005

Preben Christensen
borgmester

Redegørelse for det forløb, der ledte frem til beslutning om sammenlægning af Brande, Ikast og Nørre-Snede kommuner

Brande kommune ansøgte sammen med Give og Nørre-Snede kommuner i november 2000 om at få del i Indenrigsministeriets kommunale særtilskudsmidler (godkendt i økonomiudvalget den 6. november 2000), til at undersøge mulighederne for synergieffekter ved samarbejder imellem de tre kommuner (ansøgning sendt den 8. november 2000).

De tre kommuner blev efterfølgende (brev fra IM af 20. april 2001) bevilget 350.000 kr. til en konsulentundersøgelse, der skulle afdække mulighederne på forskellige forvaltningsområder.

Konsulentfirmaet PLS Rambøll blev efterfølgende antaget til at forestå undersøgelse, der foregik fra november 2001 til marts 2002. Resultatet forligger i rapporten: *"Brande, Give og Nørre-Snede kommuner, Analyse af muligheder for kommunalt samarbejde. Marts 2002"*.

Rapportens resultater blev efterfølgende drøftet i de tre kommuners byråd. Byrådet i Give konkludere, at Give kommune ikke på daværende tidspunkt var parate til at indgå i et mere forpligtende samarbejde, hvorfor Nørre-Snede og Brande kommuner besluttede at arbejde videre (byrådet den 13. maj 2002).

Det videre forløb mellem Brande og Nørre-Snede kommuner resulterede efterfølgende i en sammenlægning af de to kommuners skatteafdelinger med placering i Brande (byrådet den 24. juni 2002) og inkassokontorer, som blev placeret i Nørre-Snede (byrådet 10. marts 2003), samt en beslutning i budget for 2003 om en hensigtserklæring med følgende ordlyd:

"Samarbejde med Nr. Snede med henblik på sammenlægning i 2006. Derefter arbejdes der hen på mere samarbejde med andre kommuner f.eks. Ikast." (byrådet 7. oktober 2002).

De to kommuner fortsatte efterfølgende med at holde regelmæssige møder på borgmester- og direktionsniveau, og udarbejdede blandt andet en materialesamling til brug for den politiske diskussion om samarbejde/sammenlægning af de to kommuner (februar 2003).

For at få mere klarhed om de fremtidige kriterier for kommunesammenlægning fik de to kommuner dertil arrangeret et møde med Indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen den 6. december 2002, for de to borgmestre og kommunaldirektører.

Efterfølgende udmeldingen fra strukturkommissionen i januar 2004 gik byrådet i Brande igang med en høringsfase blandt forskellige interessenter i kommunen og afholdt herunder et borgermøde (den 23. marts 2004), inden byrådet vedtog at afsende et høringssvar til Indenrigsministeriet, hvori det hed:

"Brande kommune ønsker en kommune på ca. 30.000 indbyggere, der består af Give, Nørre-Snede og Brande kommuner. Dette er fuldt tilstrækkeligt til at klare de opgaver, der vil komme i de foreslåede modeller - bortset fra statsmodellen. Brande kommune ønsker ikke, at

nye kommuner bliver på mere end 50.000 indbyggere. Hvis en kommune med fremtidige opgaver kan klares med mindre end 20.000 indbyggere og Give kommune ønsker at fortsætte alene, ser Brande en fremtid for Brande og Nørre-Snede kommuner, som sammen har en hensigtserklæring med henblik på sammenlægning fra 2006. Der kan fortsat arbejdes sammen med andre kommuner." (byrådet den 29. marts 2004)

Samtidig valgte et mindretal i byrådet at afsende en mindretalsudtalelse til Indenrigsministeriet, hvor de fremførte:

"Det er vigtigt med væsentligt større kommuner end Brande Kommune er i dag. Størrelsen kan diskuteres, men det er vores opfattelse, at Brande kommune skal udnytte den fordel, det vil være at komme i samme kommune som Herning frem for at vende ryggen til dette kraftcenter. En kommune med Herning som lokomotiv vil være en fremtidssikret model og Herning er (til dels sammen med Ikast) allerede der, de fleste borgere oplever samhørigheden og det sted, vores unge mennesker fra Brande Kommune søger til."

Efterfølgende høringssvarene påbegyndtes indledende drøftelser mellem Brande, Give og Nørre-Snede kommuner med henblik på en senere sammenlægning, samtidig med at der sideløbende blev sonderet andre muligheder, herunder en konstellation af Brande, Karup, Ikast og Nørre-Snede kommuner.

Som konsekvens af de forskellige drøftelser valgte byrådet i Brande kommune at afholde en vejledende folkeafstemning om kommunesammenlægning den 13. juni 2004 (byrådet 10. maj 2004). Spørgsmålet, der blev stillet, lød:

"Ved en eventuel sammenlægning ønsker jeg Brande kommune lagt sammen med

- I. Nørre-Snede og Give kommuner (en lille kommunemodel)*
- II. Herning, Aaskov og Trehøje kommuner (en stor kommunemodel)"*

Resultatet af folkeafstemningen blev: 62% stemte for løsning 1, mens 38% stemte for løsning 2. Stemmeprocenten var 56,4%.

Umiddelbart efter folkeafstemningen nedsatte byrådet et sammenlægningsudvalg, der fik til opgave at arbejde videre med resultatet (byrådet 14. juni 2004).

I det efterfølgende arbejde blev der holdt en række møder mellem forhandlingsudvalgene for Brande, Give og Nørre-Snede kommuner, der den 24. august resulterede i et forslag til en aftale for sammenlægning af Brande, Give og Nørre-Snede kommuner. Ordlyden var:

"Under følgende forudsætninger skal der arbejdes for en sammenlægning af Give, Brande og Nørre-Snede Kommuner:

- A. Den nye kommune søges placeret i Region Syddanmark.*
- B. Den nye kommunes navn er "Brande Kommune", hvor Brande er centerby. Direktion og kommunalbestyrelse placeres med base på rådhuset i Brande. Øvrige dele af*

administrationen placeres på rådhusene i Give, Brande og Nørre-Sned. Der oprettes servicecentre i Give, Brande og Nørre-Sned.

- C. Driften af de nye opgaver, der overføres til kommunerne pr. 01.01.2007 placeres i Nørre-Sned Kommune, medmindre en sådan løsning i det konkrete tilfælde vurderes som uhensigtsmæssigt.*
- D. Såfremt Give Sygehus nedlægges inden år 2010, skal regionstilhørsforholdet tages op til revision i kommunalbestyrelsen i den nye Brande Kommune.*
- E. Endvidere er parterne enige om at arbejde for en veludbygget kollektiv trafikforsyning mellem Give, Brande og Nørre-sned.*

Ovenstående aftale skal herefter behandles i kommunalbestyrelserne i Give, Brande og Nørre-Sned Kommuner."

Teksten skulle efterfølgende behandles i hver af de tre kommuner. På mødet i Nørre-Sned kommune den 30. august forkastede kommunalbestyrelsen, at den fremtidige kommune skulle i Region Syd, hvorefter situationen blev en anden for Brande kommune. Byrådet i Brande kommune vedtog på den baggrund følgende ændringsforslag til den oprindelige aftaletekst:

"Brande byråd ønsker at fastholde Brande byråds og Nørre Sned kommunalbestyrelses enstemmige hensigtserklæring - i 2002 ved behandling af budget 2003 - om sammenlægning af Brande og Nørre Sned kommuner og derefter i retning af for eksempel Ikast kommune. Vi forventer, at Nørre Sned kommunalbestyrelse accepterer, at Brande skal være centerby, kommunenavn og rådhus.

Hvis Give kommune ikke ønsker at deltage i denne sammenlægning placeret i Region Midtjylland, må Brande og Nørre Sned kommuner søge en samarbejdsaftale med en af vores nabokommuner." (byrådet den 2. september 2004)

Herefter arbejdede Brande og Nørre-Sned kommuner sammen videre - nu med en løsningsmodel, hvor de to kommuner slog sig sammen, og indgik i en aftale om forpligtende samarbejde.

I den efterfølgende proces blev der rettet henvendelse til Herning og Ikast kommuner. Herning kommune afslog umiddelbart, mens der blev givet tilsagn fra Ikast. Under forhandlingen om den endelige aftaletekst fremsatte regeringen imidlertid lovforslag for kommunalreformen, herunder lovforslaget vedrørende mulighederne for at indgå forpligtende samarbejde.

Byrådet i Brande kommune opfattede lovforslaget som begrænsende, så det nærmest umuliggjorde et forpligtende samarbejde, og drøftelser med Nørre-Sned kommune viste, at kommunalbestyrelsen dér havde samme opfattelse.

De to kommuner indledte derefter forhandlinger med Ikast kommune om sammenlægning, hvilket resulterede i enighed om et notat om et aftalegrundlag. Borgmesteren i Brande kommune indstillede herefter til byrådet på deres møde den 20. december 2004:

"Borgmesteren instiller, at

- I. der sendes til meddelelse til Indenrigs- og sundhedsministeriet om, at Brande kommune ønsker sammenlægning med Nørre-Snede og Ikast kommuner med Ikast som hjemsted for byråd og politiske udvalg m.v.*
- II. den nye kommunes navn bliver Ikast-Brande kommune.*
- III. sammenlægningen sker på de aftalte vilkår, som er gengivet i sagsbeskrivelsen.*
- IV. der afholdes fælles pressemøde mellem borgmestrene i Brande, Nørre-Snede og Ikast kommuner den 22. december 2004.*
- V. beslutningen gøres betinget af, at Nørre-Snede kommune på kommunalbestyrelsesmøde den 21. decemeber 2004 og Ikast kommune på byrådsmøde den 21. december 2004 træffer beslutning om en sammenlægning med Brande kommune.*
- VI. indstillingen erstatter tidligere beslutning om sammenlægning med Nørre-Snede kommune."*

Indstillingen blev enstemmigt vedtaget, og den 22. december blev et fælles dokument underskrevet og afsendt til Indenrigsministeriet. Ordlyden var:

"Indenrigs- og Sundhedsministeriet har jf. skrivelse af 29. juni 2004 anmodet samtlige kommunalbestyrelser om senest den 1. januar 2005 at oplyse over for ministeriet, hvordan man ønsker at tilvejebringe den nødvendige bæredygtighed i lyset af strukturreformen.

Byrådene i Ikast og Brande Kommuner samt Kommunalbestyrelsen i Nørre-Snede Kommune har truffet beslutning om en sammenlægning af de tre kommuner med virkning fra 1. januar 2007. De respektive beslutninger er ført til protokols på møder i henholdsvis i Brande Byråd den 20. december 2004 og Ikast Byråd og Nørre-Snedes Kommunalbestyrelse den 21. december 2004.

Den ny kommune kommer til at hedde Ikast-Brande Kommune og får et indbyggertal på knap 40.000 indbyggere. Den ny kommune matcher dermed Strukturkommissionens anbefalinger i forhold til en ideel kommunestørrelse. Byrådet, økonomiudvalg og fagudvalg kommer til at fungere fra Ikast Rådhus."

Umiddelbart efter nytår gik de tre kommuner så igang med sammenlægningsprocessen.